N°. 95. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DINGSDAG 13 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Augustus.

Gisteren is er op het kasteel van Neuilly een groot familie-diner geweest ter gelegenheid van den veertienden verjaardag van 's konings komst tot den troon. Des avonds was er groote receptie.

In den voormiddag had de koning, ten gevolge van de ontvangst eener telegraphische depeche, eene conferentie met den britschen gezant *Cowley*; weinige oogenblikken daarna heeft de koning zich naar de Tuileriën begeven en er den raad van ministers voorgezeten, welke tot vijf uren des namiddags geduurd heeft. Des avonds verscheen in den *Messager* het volgend telegraphisch berigt:

» Tijdingen uit Tanger van den 2den Augustus, vermelden dat op dat tijdstip het aan den keizer van Marocco gegeven uitstel verstreken was, en er nog geen antwoord gekomen was op den jongsten brief van den heer *de Nyon*.

» Maar *le Gregois*, die in den nacht van den 2den op den 3den van Tanger vertrokken was, bragt de tijding aan, dat op het oogenblik dat de vijandelijkheden zouden beginnen, een brief van den keizer volmagt aan den pacha van Larache gegeven heeft om over den vrede te onderhandelen. De keizer berigtte bovendien aan den pacha, dat hij aan den Prins *van Joinville* een brief zou schrijven, die de verzekering van de vredeherstelling zou behelzen."

Het ministerieel morgenblad merkt op deze depeche aan, dat de tijdingen uit Marocco vredelievender luiden dan men zou hebben kunnen verwachten. Op het uiterste tijdstip, op het oogenblik dat de vijandelijkheden zouden aanvangen, waren er stellige beloften uit naam van den keizer gegeven, om over de door Frankrijk gedane eischen te handelen, en het gezegde blad wenscht dat die belofte of aangegane verbindtenis zou [illegible] worden. Met der daad wordt van elders [illegible] dat de keizer van Marocco vredelievende verzekeringen [illegible] aan zijne vredelievende gezindheid heeft men nimmer getwijfeld, maar dat het de vraag zal zijn, of hij in staat is, den invloed, dien *Abd-el-Kader* zich op een deel zijner onderdanen heeft weten te verzekeren, te verbreken, en of hij den Emir zal kunnen verdrijven of verwijderen. [illegible] volgens de vorige berigten, den last [illegible] van Marocco en van de bewegingen van den maarschalk *Bugeaud* op het Maroccaansch grondgebied heeft men in de laatste dagen geen tijdingen ontvangen.

Het *Journal des Débats* [illegible] Gibraltar van den 30sten Julij [illegible] *Hecla* den vorigen dag Tanger verlaten en het berigt medegebragt had, dat eenige dagen te voren troepen van den keizer de stad waren binnengerukt, doch haar weder verlaten hadden. Te Tanger was geen enkel Europeaan gebleven, en ook al de Joden die konden hadden de stad verlaten om niet blootgesteld te zijn aan de brutaliteit der soldaten [illegible] welke zij nog meer vreesden dan de fransche [illegible]

— Nog meer dan de zaak van Marocco houdt de questie van Taïti de dagbladen [illegible] bezig. Die het ministerie zijn toegedaan, [illegible] de verkeerde [illegible] dreven [illegible] dat men in Engeland zelf [illegible] dë zaak uit; een billijker oogpunt beschouwt; de oppositie daarentegen beredeneert met levendigheid het voorgevallene, en vermeent zelfs, dat het tot eene verandering van ministerie zal en moet leiden.

— Op het rapport van den prefect van het departement Corrèze, heeft de minister van binnenlandsche zaken gehoor, gevende aan de klagten van den stedelijken raad van Tulle, de ontbinding van het zonder autorisatie aldaar gevestigd gesticht der karmeliter-zusters bevolen.

— Er worden thans alhier drie telegraphen vervaardigd, welke, gedurende het verblijf des konings in Engeland, op een gelijk getal schepen [illegible] geplaatst worden, welke tusschen Douvres en Calais post zullen vatten. Daardoor zou de telegraaf te Londen in regtstreeksche gemeenschap worden gebragt met het ministerie van binnenlandsche zaken alhier.

— De zaak van den heer *de Montmorency*, Prins *van Robecq*, zal in de eerste helft der volgende maand voor het hof van assises dienen. De Prins zal door den heer *Berryer* verdedigd worden.

— De inschrijvingen voor den spoorweg van het centrum zijn, naar men verneemt, geheel volgekomen. Van de 32 benoodigde millioenen zijn er 16 in Engeland ingeschreven, 10 in Frankrijk en 6 in Duitschland.

— Men beklaagt zich in deze streken over de zware regens met sterken wind gepaard gaande, die den oogst en de werkzaamheid om de veldvruchten binnen te brengen zeer benadeelen.

— Gisteren werd verzekerd, dat de leden van den raad der orde van advocaten hunne voorziening in cassatie tegen het vonnis, dat hun gedrag met het schrijven van den brief aan den president *Séguier* afkeurt, ingetrokken hadden. — Bij de jaarlijksche verkiezingen van gezegde orde, op gisteren gehouden, is de bâtonnier, de heer *Chaix d'Est Ange*, met eene overgroote meerderheid weder ingekozen geworden.

— De berigten uit Madrid tot den 4den Augustus houden weinig bijzonders. Zij luiden niet ongunstig ten aanzien der financiën. De inkomsten gedurende de maand Julij, die men op slechts 40 à 45 millioenen berekend had, hadden meer dan 70 millioenen realen bedragen; in de behoeften der dienst voor de maand Augustus was voorzien door eene voorschot van de bank van St. Ferdinand. Er werden te Madrid voortdurend groote militaire voorzorgen genomen, daar men niet zonder vrees scheen voor een aanslag van de zijde der Esparteristen of Ayacuchos. Er hadden dan ook nog gedurig arrestatiën plaats.

— Ter beurze van heden (10 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,15; 3 pCt. 81,60; Nap. r. 98,20; Rom. L. 103⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den Augustus.

Men schrijft van den Rijn:

«Het bevestigt zich, dat de hooge bondsvergadering te Frankfort a/M. luidens het besluit van November 1837 zich nu met de uitbreiding der wet, betreffende de regten der schrijvers en uitgevers bezig houdt, en daarop werken wil, dat eene overeenkomst over letterkundigen eigendom tusschen de [illegible] ten dien einde zouden reeds onderhandelingen met Engeland, Frankrijk en België zijn aangeknoopt.

— Uit Petersburg schrijft men:

»De ziekte der grootvorstin *Alexandra Nicolajewna* neemt steeds toe, zoodat men alle hoop moet opgeven. De keizerlijke familie als ook de geheele bevolking der residentie is in de grootste droefheid gedompeld, en iederen morgen ziet men scharen deelnemende naar het Keizerlijk winter-paleis snellen om de bulletins te lezen.

— De Zwitsersche bladen maken gewag van het afvallen van een rotsstuk des Bergs Calanda, in Graauwbunderland, bij Felsberg, geschreven uit Coire (Chur) 27 Julij, in welken berg zich sedert lang eene langzame beweging deed gevoelen. Een rapport daarover van eenige leden der Zwitsersche Maatschappij van Natuuronderzoekers behelst het volgende: » Het besluit, waartoe het onderzoek geleid heeft, is dat het gevaar met elken dag grooter wordt. Men heeft bevonden dat, sedert de laatste in Junij ondernomene bezigtiging, de barsten van den grond regt en dwars aanmerkelijk grooter geworden zijn. Eene der barsten is zoo groot, dat er zeer ligt een [illegible] kunnen invallen. Steentjes, welke men er in werpt, [illegible] hun duidelijk hoorbaar aanbotsen tegen de wanden [illegible] dat de barst zeer diep in den berg ging. Deze [illegible] vang zien van het stuk, dat zich losrukt [illegible] gewigt, naar gissing, dertig of veertig millioenen [illegible] of veeligt oneindig meer bedragen mag. De tijd der losrukking kan evenmin bepaald

worden; zij kan nog uren of jaren uitgesteld blijven, maar ook elk oogenblik in stukken of bij de geheele massa gebeuren. In het laatste geval zou niet alleen het gansche dorp met deszelfs 400 bewoners zeer waarschijnlijk overstelpt, maar ook misschien de loop des Rijns gestopt, ja zelfs de gansche dalgrond met puin gevuld worden. Het gevolg hiervan zou niet te berekenen zijn, en zou zich mogelijk zelfs op het dal van het Wallen- en Zuricher-meer uitstrekken, wanneer de tot een meer gezwollen Rijn zich plotseling kwame te ontlasten. Allerwege houdt men zich bezig met raadplegingen, om aan de arme bedreigden hulp te verschaffen; maar er doen zich zoo vele zwarigheden op, zelfs van den kant der bewoners, dat het te vreezen is, dat, alvorens de uitvoering begonnen of althans voleindigd is, Felsberg niet meer zijn zal en de hulp te laat komen.

— Van de Italiaansche grenzen meldt men onder dagteekening van 31 Julij:

» Volgens berigten uit Rome heeft de zending van den Spaanschen agent, den heer *Castello*, die voornamelijk tot de kerkelijke aangelegenheden van het Schier-eiland betrekking heeft, nog niet het gewenschte gevolg gehad. De heer *Castello* heeft tot dus verre te vergeefs pogingen gedaan, om bij den Heiligen Vader ten gehoore toegelaten te worden. Van een zekeren kant is hem een wenk gegeven, dat, ten einde de door de Spaansche regering verlangde toenadering tot het hof van Rome te bewerken, het wenschelijk zou wezen, dat door haar wierd toegegeven omtrent de vrije benoeming der Spaansche bisschoppen door den Heiligen Stoel. Intusschen schijnen de instructien van den Spaanschen agent hem niet te veroorloven om over zulk eene concessie te onderhandelen.

— Z. M. de Koning van Napels is den 17 Julij, van het eiland Sicilie, in de stad Napels teruggekomen. Den 19 heeft Z. M. een besluit geteekend, betreffende de vervolging van de deelnemers aan revolutionnaire woelingen in Calabrië. Bij hetzelve wordt hoofdzakelijk bepaald, dat de verordeningen van 1821, betreffende het opmaken van lijsten dergenen, die op eene onwettige wijs uit hunne gemeenten afwezig zijn, op nieuw met de meeste gestrengheid ten uitvoer gebragt moeten worden; dat op die lijsten geplaatst zullen worden allen, die, naar het oordeel der plaatselijke overheid, zich uit hunne gemeente verwijderd hebben met het oogmerk, om er niet terug te komen; dat degenen, die binnen 20 dagen vrijwillig ten hunnent terugkeeren en, zich omtrent hunne afwezigheid behoorlijk verantwoorden, eene verminderde straf zullen ondergaan. Bij een ander besluit, van denzelfden dag, wordt gelast, dat de overtreders van de bestaande voorschriften omtrent het dragen van wapenen, alsmede de landloopers, onverwijld na hunne aanhouding zullen worden teregtgesteld voor oogenblikkelijk op te rigten militaire regtbanken.

— Den 18 Junij werd de stad Statokonstantinow, in het distrikt Volhynie, ten gevolge van eenen schrikkelijken brand door eenen hevigen wind begunstigd, bijna geheel verwoest. De meeste inwoners, zijnde Joden, hebben al hunne have daarbij verloren. 340, meest slecht gebouwde, met stroo gedekte huizen, brandden af. Zes menschenlevens gingen daarbij verloren. Er is door het gansche rijk eene inschrijving geopend tot ondersteuning der inwoners. Z. M. de keizer gaf, oogenblikkelijk na het ontvangen van het berigt, eene som van 5000 zilveren roebels uit zijne privaatkassette.

ENGELAND.

LONDEN, den [illegible]

De berigten omtrent den gezondheidstoestand van koningin *Victoria* en van den jonggeboren Prins, die tot den 10den Augustus te Londen openbaar zijn gemaakt, luiden zeer gunstig.

De Prins zal den naam van hertog *van York* voeren. Gelijk reeds gemeld is, is dit het vierde kind van H. M. Het eerste was prinses *Victoria*, geboren den 21sten November 1840; het tweede de prins *van Wallis*, geboren den 9den November 1841; en het derde de prinses *Alice*, geboren den 25sten April 1843.

De zitting van de beide huizen van het parlement is den 9den dezer tot den 2den September verdaagd. De werkzaamheden der wetgeving zijn voor dit jaar afgeloopen, en de gewone schorsing der zitting zou dus hebben plaats gehad, indien men niet nog aan de lords gelegenheid had willen geven, om binnen een betrekkelijk korten tijd, uitspraak te doen in de zaak van *O'Connell* en zijne vrienden. De heer *Sheil*, een Iersch lid, heeft in het lagerhuis gevraagd, of het niet veel beter was, om onmiddelijk de deur der gevangenis van *O'Connell* te ontsluiten, en daardoor de genegenheid van het volk van Ierland te winnen, die men, als het op de nationale verdediging aankwam, zoo zeer noodig kon hebben.

Ter gelegenheid van het ten einde loopen der parlementszittingen hebben twee hoofden der tegenpartij, lord *Palmerston* en lord *Russell*, redevoeringen gehouden, waarin zij een overzigt van het verhandelde in de laatste maanden en van den tegenwoordigen toestand der buitenlandsche en binnenlandsche aangelegenheden gaven. Beiden stelden daarin den staat van zaken, vooral met opzigt tot Noord-Amerika en tot Frankrijk, als ongunstig voor. Lord *Palmerston* zeide, dat het zeker voor Europa, voor Engeland, en vooral ook voor Frankrijk, van overgroot belang was, dat de heer *Guizot* aan het hoofd van het ministerie in het laatste land bleef, maar dat men niet van Engelands zijde, gelijk dit reeds meermalen gedaan was, dat in dienst blijven van een vreemd staatsman door telkens vernieuwde toegevendheid koopen moest. Hij maande de Britsche ministers aan, om met opzigt tot Taiti aan hunne verklaringen getrouw te blijven. De minister *Peel* is omtrent dit laatste punt niet op nieuw in bijzonderheden getreden, maar heeft de belangrijkheid der wetten, die in de thans geëindigde parlements-zitting zijn tot stand gebragt, en vooral ook die omtrent de conversie der 3½ pCt. fondsen, doen gelden. Hij drong tevens aan op de noodzakelijkheid, om maatregelen te nemen tot het verkorten van den duur der parlements-zittingen, die thans het grootste deel van het jaar wegnemen.

Onder de wetten, die in de laatste dagen met eenige overhaasting zijn doorgegaan, behoort ook het afschaffen van sommige oude verbodswetten tegen de roomsch-katholijken, die wel sedert lang eene doode letter waren geworden, maar toch nog konden worden ingeroepen. Daartoe behoorde de oude en thans zeer zeker hoogst ongerijmde wet, dat in Engeland een roomsch-katholijk geen paard in bezit mogt hebben, meer dan 5 ponden sterling (*f* 60) waardig!

— Er is een staat openbaar gemaakt van de werkelijk gedane rijksontvangsten en uitgaven gedurende het jaar, dat met den 5den Julij 1844 is geëindigd. Volgens dien staat, is er over het genoemde tijdperk een overschot van *f* 1,770,080. p. st. Onder de ontvangsten komt echter voor 5,247,663 p. st., voor de belasting op de inkomsten, en 184,802 p. st., voor van de Chinesche regering ontvangene gelden.

— Na een langdurig verblijf den eenig vreemd monarch in de laatste tijden in Groot-Brittanje gehouden heeft, is de koning van Saksen laatstleden Zondag, aan boord van het stoomschip *Ligtning*, van Edimburg naar Hamburg vertrokken.

— De *Globe* houdt altijd vol, dat de reis herwaarts van Z. M. den koning der Franschen voortgang zal hebben, en weerspreekt sommige fransche bladen, die meenen, dat deze vorst, in de tegenwoordige omstandigheden, met minder toejuiching zou ontvangen worden. De *Globe* zegt, dat men in Engeland te veel waarde aan het bondgenootschap met Frankrijk hecht, dan dat hiervoor eenige vrees zou behoeven te bestaan.

— Men kondigt thans aan, dat het eindvonnis van het huis der lords in de zaak van *O'Connell* en zijne vrienden den 28 of 29 Augustus zal worden uitgesproken.

— De *Collingwood*, van 80 stukken, thans voor Spithead gestationneerd, de vlag van den schout-bij-nacht sir *G. F. Seymour* voerende, zal eerstdaags naar Otaheite onder zeil gaan.

— Den 7. Augustus zoude te Nottingham zekere *William Saville* ter dood gebragt worden, als hebbende zijne huisvrouw en drie zijner kinderen vermoord. Zulks geschiedde voor de gevangenis, op welke nieuwe straten uitloopen. De aandrang van nieuwsgierigen was verbazend, vooral toen de misdadiger verscheen. Men drong en verdrong elkander. Vele menschen geraakten onder den voet. Men heeft 12 lijken gevonden van vertrapte menschen, en het getal gewonden is meer dan eens zoo veel, waaronder er zijn, die in eenen zeer gevaarlijken toestand verkeeren.

— Te Londen is een brief van den agent van *Lloyds* te Gibraltar van den 1sten Augustus ontvangen, volgens welken de onderhandelingen van den Engelschen consul-generaal *Hay* met den Keizer van Marocco [illegible] echter niet zonder vrees was, dat de uitslag dier onderhandelingen te laat bekend zou worden, om den Prins *van Joinville* van vijandelijkheden af te houden, en *dat die Prins zich op genoemden dag reeds met een deel zijner magt voor Tanger bevond*, waar het wel rustig was, doch in den omtrek van welke plaats talrijke gewapenden uit naburige volksstammen verzameld waren. De Spanjaarden zouden te gelijk met de Franschen de vijandelijkheden tegen Marocco aanvangen.

In Engeland heeft men berigten uit Oran tot den 27sten Julij, volgens welke de maarschalk *Bugeaud* de vijandelijkheden op het Marocaansche grondgebied voortzette, en in de rigting van Fez reeds 40 Engelsche mijlen aan gene zijde van Oudjda was opgerukt. Deze berigten schijnen echter bevestiging te behoeven.

Gisteren waren de 3 pCt. ges. 99 [illegible] pCt. 101 [illegible] [illegible] 240 pCt. [illegible] drie achtste; Spanje 5 pCt. [illegible] en 3 pCt. 33.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Augustus.

Bij besluit van Z. M. van 8 Augustus jl. is eervol ontslag verleend aan den heer *A. A. van der Burg*, als 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij dezer stad, en in zijne plaats tot 2den luitenant benoemd de heer Mr. *L. H. C. Ingen-Housz*.

— De *Staats-Courant* deelt heden een vergelijkend overzigt mede van de opbrengst der middelen in de eerste zes maanden van 1844, tegenover de opbrengst van de eerste zes maanden van 1843. De directe

belastingen hebben in 1844 opgebragt *f* 8,229,979.49; in 1843 *f* 8,194,108.65½; de in- en uitgaande regten, scheepsvaartregten, voor-, ton- en baken-gelden hebben opgebragt in 1844 *f* 2,343,406.72; in 1843 *f* 2,564,891.38; de accijnzen in 1844 *f* 8,953,250.63; in 1843 *f* 8,506,591.67½; de registratie-, zegel- en successie-regten, in 1844 *f* 4,900,175.02½, in 1843 *f* 5,346,234.85; het regt van waarborg op gouden en zilveren werken, in 1844 *f* 65,990.34½; in 1843 *f* 71,882.08½; de posterijen in 1844 *f* 659,828.35; in 1843 *f* 674,560.01½; de loterijen in 1844 *f* 320,874; in 1843 *f* 330,609.

Meerder hebben in 1844 opgebragt dan in 1843: de directe belastingen *f* 35,870.83½; de accijnzen *f* 446,658.95½.

Minder hebben in 1844 opgebragt dan in 1843: de in- en uitgaande regten enz. *f* 221,484.65½; de registratie-, zegel- en successie-regten *f* 546,059.82½; het regt van waarborg *f* 5,891.74; de posterijen *f* 14,731.66½; de loterijen *f* 9,735.

De uitslag is, dat de opbrengst in 1844 is geweest *f* 25,373,504.56½ in 1843 *f* 25,688,877.66; zoodat er in 1844 minder opgebragt is dan in 1843 *f* 315,373.09½.

De *Staats-Courant* merkt op dien uitslag nog het volgende aan: Het minder bedrag der regten op den in- en uitvoer is grootendeels ontstaan, door dat er minder vreemde granen tot binnenlandsch verbruik zijn afgezet. Met opzigt tot de scheepvaartregten is de vermindering hoofdzakelijk het gevolg van de wet van 31 Mei 1843 (*Staatsblad n°. 24*), waardoor in vele gevallen aan het tarief der doorvoerregten de voorkeur boven dat van het vast regt gegeven wordt.

Overigens heeft ook het scheepvaartregt op den Rhijn, de Maas en de Schelde eenige vermindering ondergaan.

Omtrent de indirecte belastingen valt op te merken, dat dezelve in de eerste zes maanden van 1842 hebben opgeleverd eene som van *f* 4,870,721.57, hetgeen met de daar tegenoverstaande maanden van 1844 een verschil uitmaakt van slechts *f* 70,546.54½.

— Uit het verslag nopens den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in het Rijk, over 1842, hetwelk in de afgeloopene zitting der Staten-Generaal aan dezelve werd aangeboden, blijkt, onder anderen, dat er op 31 December 1842, aan de hoogescholen bij de verschillende faculteiten ingeschreven waren 1296 studenten, als: 632 te Leiden, 374 te Utrecht en 290 te Groningen. Dat getal bedroeg op ult. December 1841, 1425, als: te Leiden 678, Utrecht 444 en Groningen 303. Het getal van 1296 studenten was, op ult. December 1842 verdeeld, als volgt: godgeleerdheid 234, regtsgeleerdheid 437, geneeskunde 318, wis- en natuurkunde 89; bespiegelende wijsbegeerte en letteren 218.

Uit een' vergelijkenden staat van het getal leerlingen der Gymnasien en Latijnsche scholen, van 1837 tot en met 1842, blijkt, dat dit getal in 1837 heeft bedragen 1387; in 1838, 1404; in 1839, 1392; in 1840, 1341; in 1841, 1298; en in 1842, 1393. Dit laatste getal was verdeeld, als volgt: in Noord-Braband 261, Gelderland 175, Zuid-Holland 220, Noord-Holland 147, Zeeland 28, Utrecht 98, Vriesland 82, Overijssel 65, Groningen 85, Drenthe 42 en Limburg 190.

Uit het verslag nopens den staat van het armwezen over 1842, blijkt, dat er in het geheel 6385 instellingen van weldadigheid in dit rijk bestaan; 6349 derzelve zijn gemeentelijke; de overige hebben eene meer algemeene bestemming. De gevraagde inlichtingen ontbreken voor 202. — 635,290 personen hebben genoten van de weldaden van degene dezer instellingen, omtrent welke inlichtingen zijn ontvangen. Onder dat getal zijn echter niet begrepen degenen, die toevlugt hebben genomen tot de commissiën of vereenigingen, welke uitdeelingen doen van levensmiddelen en brandstoffen, en tot de banken van leening. Het geheele getal dezer personen staat tot de bevolking, als 215$\frac{1}{100}$ tot 1000. Volgens de opgaven van de besturen der bedoelde instellingen ontvangen, bedragen de uitgaven in het geheel *f* 20,102,680.09. Volgens dezelfde opgaven bedragen de ontvangsten in het geheel *f* 20,400,083.42½. Die uitgaven maken slechts gedeeltelijk eenen eigenlijk gezegden onderstand, aan behoeftigen verstrekt, uit. Dezelfde personen staan meermalen tot onderscheidene instellingen in betrekking; daaruit ontspruiten noodzakelijk ten hunnen aanzien eenige dubbele berekeningen, welke men in het verslag niet heeft kunnen vermijden; daar echter de gevraagde inlichtingen voor verscheidene instellingen ontbreken, gelooft men niet, dat uit die dubbele berekeningen, in de telling der personen, een verschil kan ontstaan met het getal, dat werkelijk in de weldaden der aanwezige instellingen deelt. Ten opzigte van de uitgaven en ontvangsten, is de telling, bij gebreke van een gedeelte der gevraagde inlichtingen over het jaar 1842, even als over vorige jaren, wel zeker beneden de wezentlijkheid gebleven.

— Men wil weten, dat Z. M. eerstdaags naar Weimar zal vertrekken, ten einde H. K. H. Mevrouw de Erf-Groothertogin *van Saxen-Weimar-Eisenach* te bezoeken en daarna zich eene poos in het Hertogdom Limburg zal ophouden. Het is nog onzeker of H. M. de Koningin den Koning op zijne reis naar Weimar zal vergezellen.

— Men verneemt, dat door Z. M. is geaggreëerd de opneming bij de Duitsche Orde, Balye van Utrecht, als eerste Jonkheer van Z. K. H. *Ernst* Landgraaf van Hessen Philipstal, en als tweede Jonkheer van Z. H. *Wilhelm Ludwig George van Seyn Witgenstein Hohenstein*, oudste ed. expectant.

— Het volgend berigt uit Eindhoven van den 6den dezer hebben wij uit plaatsgebrek nog niet kunnen opnemen:

»Heden had onze stad een feestelijk aanzien; reeds vroeg in den morgen wapperde van vele gebouwen de nationale vlag, welke den aantogt aankondigde van het zestal afgevaardigden leden uit het schuttersgezelschap onder de zinspreuk: *Amicitia dulcius nihil*, gevestigd in het locaal der Societeit-Harmonie alhier, welke op gisteren bij het door de schutterij *l'Union* te Helmond gegeven concours onder dertien opgekomen schutterijen den eersten prijs hebben behaald, terwijl tevens de decoratie bij een tweeden strijd onder de 13 hoogst geschotenen hebbenden van de verschillende schutterijen, als premie aan den Heer *J. F. van den Heuvel*, deelhebber aan de eerste overwinning, is te beurt gevallen. — Reeds op verren afstand werden de dappere overwinnaars door het gelui der klokken begroet, terwijl onze verdienstelijke Muzijk-Harmonie, met bijzijn van al de leden der binnen deze Stad en haren omtrek gevestigde Schutterijen, een half uur van hier, dezelve onder de uitvoering van het Wilhelmus verwelkomde, van waar deze vereenigd met afwisselend muzijk eenen schutterlijk statigen intogt tot binnen onze muren voortzette.

»Voor de woningen van opgenoemden heer *van den Heuvel*, den Koning en geachten Keizer, welke laatste door ongesteldheid aan den gedachten wedstrijd geen deel had kunnen nemen, werd opvolgend een muzijkstuk treffelijk uitgevoerd; — genaderd tot aan het locaal der societeit, werden de overwinnaars door de directie de zaal binnen geleid, en na eene gepaste toespraak door den fungerenden president, werd hun de eerewijn aangeboden, welke met een even gepast antwoord van den Koning met kennelijk gevoel voor de bewezene eer werd aangenomen.

»De avond was door de leden van het genootschap *Amicitia*, den triomfanten broederen, vrolijk toegewijd, waaraan onderscheidene leden der Societeit deel namen; het locaal was fraai geïllumineerd, en de Muzijk-Harmonie stond niet achter om ook nu, door eene uitmuntende uitvoering van verschillende Stukken, den feestelijken luister te vermeerderen, bij afwisseling waarvan onderscheidene toasten werden ingesteld, onder bewoordingen, welke het gevoel voor het edele der kunst van den handboog ten top voerden, terwijl menige gulle dronk der schutterij *l'Union* te Helmond, voor hunne hartelijke receptie als luisterrijke instelling van het Concours, werd toegedacht.

»Steeds gedachtig aan de zinspreuk: *Amicitia dulcius nihil*, duurde dit feest tot diep in den nacht, en werd besloten, met door eene Serenade den afwezigen-Keizer van de hoogachting zijner kunstminnende onderdanen te doen blijken.»

— Uit den *Stoompost* blijkt dat er in Julij 1843, van den Hollandschen IJzeren Spoorweg gebruik gemaakt hebben 63,525 en in Julij 1844, 80,854 reizigers, en dat de opbrengsten van reizigers en goederen hebben beloopen, in Julij 1843, *f* 42,549.03, en in Julij 1844, *f* 71,696.42½. In het geheel hebben er gedurende de zeven eerste maanden van het jaar 1844 van den weg gebruik gemaakt 375,125, en in de zeven eerste maanden van 1843, 250,237 reizigers. Dus is in 1844 meer 124,888 reizigers. De opbrengsten hebben bedragen: gedurende de zeven eerste maanden van 1844 *f* 338,208.82. Gedurende hetzelfde tijdsbestek 1843 *f*. 177,677.71. Dus in 1844 meer *f* 160,531.11.

— De Zuidhollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen, te Rotterdam, heeft hare zilveren medaille uitgereikt aan *J. T. Bruges*, voerende het Nederlandsch kofschip *[illegible]*, van Sapmeer, als een welverdiend bewijs van erkentelijkheid voor het, op den 13 Maart ll., bij stormweder en hoogloopende zee, op zijne reis van Rotterdam naar Belfast, redden der equipage van het in zinkenden staat verkeerend Nederlandsch schoonerschip *Zeepaard*, kapitein *R. R. Huisman*, t'huis behoorende te Dordrecht, welke met zeemanshartelijkheid verpleegd en te Ramsgate aan wal gezet is.

— Uit Utrecht schrijft men dat de nachtschuit van Utrecht op Leiden in den nacht van Dingsdag op Woensdag ll. door de Amsterdamsche pakschuit nabij Oudshoorn overvaren en de schuit dadelijk gezonken is. De passagiers benevens schipper en knechts zijn gered.

— Ll. Zondag den 4den dezer is de nieuwe Hervormde kerk te Hoorn (zijnde de oude, gelijk bekend is, door een hevigen brand in Augustus 1838 vernield) plegtig ingewijd geworden. De jongste predikant Ds. *Oort*, had bij de voormiddag-godsdienstoefening stom tekst gekozen 1 Mos. 28: 19*a* [illegible] den naam dezer plaats Beth-el [illegible] Het nieuwe gesticht, kerkgebouw te spreken. De nieuwe kerk werd [illegible] zienlijke bijdragen, zoowel van de gemeente en het koningklijk huis, als van onderscheidene gemeenten in ons vaderland [illegible] mist voor het tegenwoordige een orgel, waartoe gelden verzameld worden. Door den heer *Berkhout* is een zilveren doopbekken met mahonijhouten stander en zilveren waterkan ten geschenke gegeven; door een ander gemeentelid een prachtigen bijbel voor den predikstoel.

— De *Drentsche Courant* schrijft het volgende:

»De zucht om deel te nemen aan de voorgenomen kolonisatie in

Suriname, is hier te lande in één jaar tijds zoo toegenomen, dat zich daartoe bereids *acht honderd (?)* huisgezinnen aangegeven hebben. Door 't ministerie van koloniën is reeds voor eenige maanden bevel gezonden aan het bestuur van Suriname, om de voorloopige werkzaamheden te hervatten, en men vleit zich, dat de afreize der eerste 50 huisgezinnen in October zal kunnen plaats grijpen. De door Ds. *Belling* uit Suriname herwaarts teruggezonden landlieden *v. d. Bovenkamp* en *de Vries* hebben reeds hunnen wensch te kennen gegeven, om andermaal naar de Saramacca te vertrekken. In *J. H. van Hateren*, thans onderwijzer te Agelo bij Ootmarsum, zal de kolonie een even bekwamen als ijverigen hoofdonderwijzer bekomen; zijn onderwijs zal tot voorbeeld aan dat te Paramaribo moeten strekken. Een godsdienstvriend heeft *v. d. Brandhoff* een geschenk van *ƒ* 1000 voor eene op te rigten kerk aangeboden. Er bestaat alle hoop, dat men voor de kolonie een arts erlangen zal van bekende bekwaamheid, die vele jaren de praktijk onder de keerkringen uitgeoefend heeft. In de keuze der kolonisten is *v. d. Brandhoff* zeer omzigtig; hij wint berigten in over hunne zedelijkheid en gezondheid, en reist zelf ook rond, om hen te bezoeken en persoonlijk te leeren kennen; geene dronkaards of die zich aan wangedrag schuldig maken, worden tot de landverhuizing aangenomen. Het bloote voornemen der kolonisatie heeft in Suriname reeds een gunstigen invloed gehad; zoo hebben de Hernhutters de plantaadje Beekhuis nabij Paramaribo aangekocht, om daar door vrije lieden tuinbouw en veeteelt uit te oefenen.

— De Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank, zal, zoo men verneemt, een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanbieden, ten einde in het Strafwetboek bepalingen tegen dronkenschap worden opgenomen.

— Te Amsterdam is den 7den dezer de Algemeene kerkelijke vergadering der Herstelde Evangelisch Luthersche kerk in het koningrijk der Nederlanden door Z. Exc. den Minister voor de zaken der Hervormde eeredienst, enz. op de gebruikelijke wijze geopend.

— Te Nijmegen is donderdag voormiddag de synode der Waalsche kerken in de Nederlanden, onder voorzitting van den Weleerw. heer *J. O. Mercus*, predikant te Amsterdam, geopend, en daarna de openingspredikatie in de Waalsche kerk gehouden door den Weleerw. heer *P. A. Guye*, predikant te Maastricht.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 61$\frac{5}{16}$; 5 pCt. 100; Nieuwe 3 pCt. 74⅞; Amort.-Synd. 4½ pCt. 99½; dito 3½ pCt. 87½; Handelm. 145⅞; O. I. Leening 5 pCt. 100¼; 4 pCt. 95 drie achtste; Aand. Haarl. Spoorweg 4½ pCt. 103; Rusland 5 pCt. 108¾; 4 pCt. 90¾; Inschrijv. in Assign. 72½; Aand. Polen *ƒ* 168; Spanje 20 drie zest.; Onbep. dito 18¼; 3 pCt. te Lond. 33¾; Coupons 24½; Grieken. 12 drie achtste; Portug. 2½ pCt. te L. 43½; Braz. 82 drie achtste; Mexiko 32¾; Venez. 11 een zest.; Noord-Amerika Bankact. *ƒ* 7 een zestiende.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den zesden Augustus 1844, behoorlijk geregistreerd, is ten verzoeke van JOHANNES CORNELIS CRANEN, Zadelmaker, wonende te *Ginneken*, gesteld onder Curatele CATHARINA CRANEN, Dienstmeid, gedomicilieerd te *Breda*. Waarvan deze bekendmaking geschiedt ter voldoening aan Art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

BREDA, den 12. Augustus 1844.

MICHIELSEN, *Procureur*.

(En is ten deze kosteloos geprocedeerd.)

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

AANBESTEDING.

Op *Dingsdag den* 20. *Augustus* 1844, des namiddags ten *twaalf ure*, zal, onder nadere goedkeuring van de GEDEPUTEERDE STATEN, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie *Noord-Braband*, of bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van gemeld Collegie en in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in gemelde Provincie, in het locaal van het Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, worden AANBESTEED:

Het DRIEJARIG ONDERHOUD van den PROVINCIALEN KLINKERWEG, van den *Grooten Weg der Vierde Klasse*, No. 8, nabij de Hoeve *Heerbeek*, onder *Rosmalen*, tot *Veghel*, ingaande met *primo July* 1844 en eindigende met *ultimo Junij* 1847.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

Het BESTEK, op hetwelk bovengemeld Onderhoud zal worden aanbesteed, zal, boven en behalve aan het locaal van het Gouvernement te *'s Hertogenbosch*, ter lezing liggen: te *Berlicum* bij MERX aan den Tol; te *Dinther* bij VAN DER HEIDEN aan den Tol en bij MEULESTEEN; te *Heeswijk* in de Zwaan en bij P. VAN ZEELAND; te *'s Hertogenbosch* in het Neerlandsch, Oud-Stads, Brabandsch, Antwerpsch, Eindhovensch, Stads-, Molenaars- en Koop- en Voermans-Koffijhuis, mitsgaders in de Logementen den Gouden Leeuw en den Eenhoorn; te *Heusden* bij H. VERHOEVEN in het Wapen van Amsterdam; te *Hinthem* onder *Rosmalen* bij J. DE WINTER; te *Klein-Deuteren* bij DE LEEUW; te *Middelrode* bij SCHOUTEN; te *Sleeuwijk* bij KLEMAN aan het Veer; te *Veghel* bij VAN DER AA, en te *Vlijmen* bij N. HONKOOP.

Zullende des *Zaturdags* voor de Aanbesteding, de vereischte aanwijzing in loco worden gedaan en intusschen de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als bij den Provincialen Ingenieur, Jonkheer E. G. B. Ridder VAN RAPPARD, te *'s Hertogenbosch*.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie *Noord-Braband*,

A. J. BORRET.

AANBESTEDING.

De Ondergeteekende is voornemens bij inschrijving, onderhands, ten zijnen woonhuize AAN TE BESTEDEN: Het BOUWEN van het afgebrande gedeelte der hem en zijne mede-eigenaren behoorende MEESTOOF *HOLLAND*, te *Wilhelminadorp*, waarvan het bestek ter lezing ligt in het Logement *de Polderboer*, bij GEERS, te *Bergen-op-Zoom*.

Gegadigden gelieven hunne inschrijvings-billetten *franco* en *verzegeld* in te zenden voor of op *Maandag den* 19. *dezer*, des middags ten 12 uren, op welken dag des morgens ten tien uren aanwijzing in loco zal geschieden, terwijl de teekening inmiddels ter visie ligt bij den Ondergeteekenden, bij wien ook nadere informatiën te bekomen zijn.

WILHELMINADORP, 7 Augustus 1844.

J. G. J. VAN DEN BOSCH.

TE HUUR BINNEN BREDA,

OM DADELIJK TE AANVAARDEN, VOOR *ƒ* 300,—

Eene HEERENHUIZINGE op het beste gedeelte der Stad; voorzien van 7 Boven- en Benedenkamers, goed Behangen en Geplafonneerd; Voorts Keuken, Kelder, twee Pompen, Binnenplaats en vele verdere Gemakken.

Nader onderrigt bij de Uitgevers dezer.

---

* * Bij BROESE & COMP., te *Breda*, komt van de Pers:

PROEVE

EENER

GESCHIEDKUNDIGE EN WETENSCHAPPELIJKE BESCHOUWING

VAN DEN

AANVAL EN DE VERDEDIGING

DER FRANSCHE VESTING

VALENCIENNES,

IN 1793.

DOOR

D. J. G. VAN RIJNEVELD,

Ridder der beide Nederlandsche Orden en der Koninklijke Pruissische Orde van den Rooden Adelaar, 3de Klasse, Majoor der Artillerie, [illegible]

INHOUD.

INLEIDING. — 1. Plan van de Fransche zijde. — 2. Plan van de Oostenrijksche zijde. — 3. Gebeurtenissen bij de opening van den veldtogt. — 4. Beknopte beschrijving van Valenciennes. — 5. Middelen tot den aanval. — 6. Voorbereidende werkzaamheden tot den aanval. — 7. Voorbereidende werkzaamheden tot de verdediging. — EERSTE TIJDVAK. Aanval. — Verdediging. — TWEEDE TIJDVAK. Aanval. — Verdediging. — DERDE TIJDVAK. Aanval. — Verdediging. VIERDE TIJDVAK. Aanval. — Verdediging. — VIJFDE TIJDVAK. Aanval. — Verdediging. — Slot.

Prijs ƒ 2,90.

EEN WOORD

AAN DE

GENEESKUNDIGEN EN HET PUBLIEK

OVER

KOEPOKINENTING.

DOOR

H. H. NAEGELI,

Med. Chirurg. et Arts Obst. Doct.,

eersten Officier van Gezondheid der Eerste Klasse.

Prijs 30 *Cents*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.